

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

52 Præpositus primo datus hic præposterus ordo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

C. I. ¶ Post baptismum militantes, vel in foro decertantes, a sacris prohibentur ordinibus.

Unde ait Innocentius Papa Episcopus in Toletano Synodo constitutus, epist. 14. c. 2.

Aliquantos a ex his, qui post acceptam baptismi gratiam in forensi exercitatione versati sunt, & obtinendi pernicitiam susceperunt, aceros ad sacerdotium esse compertimus, & quorum numero Rufinus & Gregorius perhibentur: aliquantos ex militia, qui cum potestatis obediunt, sava & necessario precepta sunt executi: aliquantos ex curialibus, qui dum parent potestatis, quae sibi sunt imperata, fecerunt: aliquantos, qui voluptates, & editiones populo celebrant, ad honorem summi sacerdotii pervenisse, quorum omnium neminem, ne ad societatem quidem ordinis clericorum oportuerat pervenisse. Quae si singula discutenda mandemus, non modicos motus, aut scandala Hispaniensibus provincis, quibus mederi cupimus, de studio emendationis inducemus: idcirco remittenda potius hac putamus. Sed ne deinceps similia committantur dilectionis vestrae maturitas providere debebit: ut tanta usurpationi saltem nunc finis necessarius imponatur: eo videlicet constituto, ut quicumque tales ordinati fuerint, cum ordinamentis suis deponantur.

C. II. ¶ De quibus laici aliqui ad clericatum non possunt pervenire.

Idem Felici Episcopo Nuceriae, epist. 4. c. 3.

Designata e sunt genera laicorum, de quibus ad clericatum pervenire non possunt, id est, si quis fidelis militaverit, si quis fidelis causas egerit, hoc est, postulaverit, si quis fidelis administraverit. De curialibus autem manifesta ratio est, quoniam etsi inveniantur hujusmodi viri, qui debeant clerici fieri, tamen quoniam saepius a curia d repetuntur, cavendum ab his est propter tribulationem, qua saepe de his ecclesiae provenit.

C. III. ¶ Non admittantur curiales ad clericale officium.

Idem Valerico Episcopo Rothomagensi, epist. 2. cap. 11.

Præterea e frequenter quidam ex fratribus nostris, curiales, vel quibuslibet publicis functionibus occupatos, clericos facere contendunt, quibus postea major tristitia, cum de revocandis eis aliquid ab Imperatore præcipitur, quam gratia nascitur de accito f. ¶ Constat enim eos in ipsis numeribus e etiam voluptates exhibere, quas a diabolo inventas esse non dubium est, & ludum, & mimorum h apparatus aut præesse, aut forsitan interesse. Sit certe in exemplum sollicitudo & tristitia fratrum, quam saepe pertulimus Imperatore presente, cum pro his scriptis rogaremus, quam ipse nobiscum postus cognovisti: quibus i non solum inferiores clerici ex curialibus, verum etiam in sacerdotio constitutings molestia, ut redderentur, instabat.

C. IV. ¶ Non promovetur ad diaconatum, qui post baptismum ad fideliem necandum accinctus fuerit.

Item ex concilio Toletano I. cap. 11.

Si quis post baptismum militaverit, & chlamydem sumserit, aut cingulum ad necandos fideles, etiam si gratia non admiserit, si ad clerum admittus fuerit, diaconi non accipiat dignitatem.

¶ Ad necandos fideles. Verba haec non sunt in codice Lucensi Regis.

a Quoniam enim i origin. & per interrogationem. b [scilicet] origin. c Polydib. 2. tit. 31. Anselmus lib. 7. cap. 10. Ivo par. 2. cap. 39. d al. ad curiam. e Ivo par. 6. cap. 399. f al. facti. g al. nonnulli. h al. vel immittunt. i al. ne quibus] etc.

C. V. ¶ A quibus debet esse immunitas, qui in Episcopatum ordinantur.

Item ex concilio Toletano IV. cap. 12.

Qui in aliquo crimine detecti sunt, qui infamia nota aspersi sunt, qui scelera aliqua per publicam penitentiam se admisisse confessi sunt, qui in haereticam sectam sunt, vel qui in haereticam baptizati, aut rebaptizati essent, qui semper ipsos abscederunt, aut naturali defectu membrorum, aut decisione, aliquid i minus habere noscuntur, qui secundum uxoris conjunctionem sortiti sunt, aut numerosa conjugia frequentaverunt, qui viduam, vel a marito relictam duxerunt, aut corrupturam mariti fuerunt, qui concubinas, aut fornicarias habuerunt, qui servili conditioni obnoxii sunt, qui ingrovi sunt, qui neophyti, vel laici sunt, qui seculari militiae dediti sunt, qui curiae nexibus obligati sunt, qui infelii literarum sunt, qui nondum ad triginta annos pervenerunt, qui per gradus ecclesiasticos non ascenderunt, qui ambitu honorem querunt, qui numeribus honorum obtinere moliantur, qui a decessoribus in sacerdotium eliguntur. ¶ Sed nec ille deinceps sacerdos erit, quem nec clericus, nec populus propria civitate elegit, vel auctoritas metropolitana, vel comprovincialium sacerdotum assensus non exquirunt. Quicumque ergo deinceps ad ordinem sacerdotii postulatus, & in his, quae praedicta sunt, exquisitus, in nullo horum deprehensus fuerit, & examinatus, probabili vita & doctrina extiterit, tunc secundum synodalia, vel decretalia constituta, cum omnium clericorum, vel civium voluntate, ab universis comprovincialibus Episcopis, aut coram a tribus, in sacerdotum die Dominica conferentibus, convenientibus, vel absentibus, literis suis, & magis auctoritate, vel presentia eius, qui est in metropoli constituta, Episcopus autem comprovincialis ibi conferendus est, ubi metropolitanus elegerit. Metropolitanus autem non nisi in civitate metropoli, a comprovincialibus ibidem convenientibus. ¶ Si quis autem deinceps contra praedicta verita canonum, ad gradum sacerdotii indignus aspirare contenderit, cum ordinariis suis adempti honoris periculo subiacebit.

1 ¶ Aut decisione aliquid] addita haec sunt ex concilio olim Coloniae ac Lueria impregis. In versificatione vero Coloniensi editione legitur, vel decisione, pro, vel decisione.

2 ¶ Aut fornicarias] In codice Lucensi Regis legitur, ad fornicationes: quod videtur intelligendum, de concubinis ad tempus adhibitis, ut supra distinet. 24. c. 19. quae est interpretatio.

DISTINCTIO LII.

Verum praeferimus aliquibus gradibus non superius, sed negligentia ad maiorem ascenderit, tantum a majoribus ablineat, quosque congruo tempore gravissimis accipiat.

C. I. ¶ De eo, qui subdiaconatus ordine postposito, diaconus & presbyter est ordinatus.

Unde Alexander II. scribit Grimaldo b Constantiensi & Episcopo.

Sollicitudo a dilectionis tuae statim consilium, utrum pontator istarum literarum, diaconatus, & presbyteratus officium idoneus sit peragere, nec ne; cum ad id praeposito e curia, subdiaconatus ordine postposito, negligentia potius, quam superbia cognoscatur ascendisse. Unde nos consulendo charitati tuae mandamus, ut ab officio sacerdotali eum prohibeas, donec proximo quatuor temporum jejunio subdiaconatus ministerium sibi rite imponas, & sic deinceps ad maiora officia eum redire concedas.

a al. a. b al. Rainaldo, al. Rinaldo. c al. Constantiensi. d Ivo par. 6. cap. 406. e al. praeposito.

In hoc libro per versuto est epistola ejusdem Alexandri ad Ger-
vasium Rhemensem Archiepiscopum: cui hoc idem consilium dat,
quod Rosaldo Constantiensis Episcopi se de hisse narrat.

DISTINCTIO LIII.

Utriusque autem, ut supra a scriptum est, ideo ordi-
nari prohibentur, quia frequentes dum ab Ecclesia re-
pugnare, plerumque inaccessibiles ecclesia confessorum vel
quia videri caritatis non vult religio, sed ut officiorum suorum ra-
tionem fugiant, ad ecclesiam se transferant.

C. I. § Quare sit constitutum, ne curiales
ordinentur.

Unde Gregorius Papa scribit lib. 7. reg. epist. 11.
Episcopi Sicilia, de leg. Mauriti
Augusti.

Istem h, quam piissimus Imperator dedit, ne for-
tasse, qui militis, vel rationibus sunt publicis ob-
ligati, dum causam suam periculum fugiant, ad eccle-
siam suam veniant, vel in monasteriis con-
vertantur, vestra studii fraternitati transmittere; hoc
maxime exhortans, quod hi, qui seculi actionibus im-
plicati sunt, in clero ecclesie propter suscipiendi non
sunt: quia dum in ecclesiastico habitu non dissimiliter
quam vixerant vivunt, neque quam fidei seculum fu-
gere, sed mutare. Quod si etiam tales quoque monaste-
rium petunt, suscipiendi nullo modo sunt, nisi prius a
rationibus publicis absoluti fuerint. § Si qui vero ex
militibus viris: in monasteriis converti festinant, non
sunt temere suscipiendi, nisi eorum vita fuerit subtiliter
inquisa. Et iuxta normam regularem debent in suo ha-
bitu per triennium probari, & tunc monasticum habi-
tum Deo auctore suscipere.

§ Viris In aliquot versuto Gratian excompletibus, & a-
pud Ivoem legitur, numeris, ut significatur multas in breviculo,
seu matricula descriptis.

DISTINCTIO LIV.

§ Ervi autem ordinari prohibentur, nisi a propria dominis
libertatem legitimam consequantur.

C. I. § Servus ad clericatus officium non
promoveatur.

Unde Leo Episcopus scribit epist. 11. omnibus E-
piscopis per Campaniam, &c.

Nullus Episcoporum d servum alterius ad clericatus
officium promovere presumat, nisi forte eorum
petitio, aut voluntas accesserit, qui aliquid sibi in
eo vindicant potestatis. Debet enim esse immunis ab
aliis, qui divinis militis est agregandus, ut a castris do-
minicis, quibus nomen ejus adscribitur, nullis necessitatis
vinculis obstrahatur.

§ Nullus Caput hoc videtur consilium ex titulo, qui
in eadem canonum proponitur primo decreto Leonis primi, & ex
parte posterioris istius decreti, in qua exceptio eorum, qua prius
fuit, continetur, prout autem pars, qua hic dicitur, habetur. f. ead.
admittitur.

C. II. § De servili conditione nullus ad sa-
eros ordines deveniat.

Item ex concilio Triburiensi 1.

Nulli e de servili conditione ad sacros ordines pro-
moveantur, nisi prius a propriis dominis legitimam
libertatem consequantur: cuius libertatis charta ante
ordinationem in ambone publice legatur, & si nullus
contraxerit, tunc consecrabitur. Porro servus non ca-
nonice consecratus, postquam de gradu ceciderit, ejus
conditionis sit, cuius fuerat ante gradum.

a Dist. 11. c. designata. b Ivo p. 10. c. 124. c ad altis-
simus. d Poly. l. 2. tit. 31. Anst. 7. c. 25. Burch. l. 2. c. 22. in
finc. Ivo p. 6. c. 64. c Poly. ibid. Burch. l. 2. c. 21. Ivo par. 6. c. 74.
Pam. l. 2. c. 61.

1 § Concilio Triburiensi. Hucus capit in conc. Tribur.
c. 29. sententia potius habetur, quam verba, que aliqua ex parte
videntur convenire cum iis, que scribuntur lib. 1. Capit. c. 11. de or-
dinatione servorum, vof. & quodamque.

C. III. PALEA.

[Ex concilio Carthaginiensi 1 primo, cap. 1.]
Magnus a Episcopus Astigenis dixit, quid dile-
ctioni vestra videtur, procuratores, actores & ex-
ecutores, seu curatores pupillorum si debeant ordinari?
Gratus Episcopus dixit: si post deposita universa, & red-
dita rationibus, actus vite ipsorum fuerint comprobati
in omnibus, debent & cum laude, cleri, si postulati fue-
rint, honore minerari. Si enim ante libertatem nego-
tiorum, vel officiorum ab aliquo sine consideratione
fuerint ordinati, ecclesia infamatur 2. Univerfi dixerunt,
recte omnia statuit sanctitas tua, ideoque ita est, & nostra
ista quoque sententia.

1 § Carthaginiensi In ediculis impressis citatur ex Mo-
guntinensi. Emendatum vero est ex Burchardo, Ivone, decretal.
in c. un. de obliq. ad ratic.

2 § Ecclesia infamatur Sic emendatum est ex concilio,
& decretal. & Burchardo, & Ivone. Antea legebatur, ab eccle-
sia infamatur.

C. IV. § Post donum libertatis famuli ecclesie
revocentur in clerum.

Item concilio Toletano IX. cap. 11.

Qui b ex familiis & ecclesie servituti devocantur in
clerum ab Episcopis suis, necesse est, ut libertatis per-
cipiant donum: & si honeste vite clauerint meritis, tunc
demum majoribus fungantur officis. Quos vero flagitii
fordidaverint corrigibilis noxa, perpetua servitus condi-
tionis religet in catenam.

Qui autem ordinandi, a domini sui libertatem consequantur,
ab eorum patronis penitus debent esse alieni, ut in nullo eorum ob-
sequio inveniuntur obnoxii.

C. V. § Ad clericatum suscipiuntur qui nullo
obsequio retento, a Domini sui liber-
tatem percipiunt.

Unde in concilio Toletano IV. c. 72. legitur.

Quicumque d libertatem a dominis suis ita perci-
piunt, ut nullum sibi in eis obsequium patronus
retentet, isti si sine crimine e sunt, ad clericatus ordinem
liberi suscipiantur, quia directa manuissione absoluti
inocentur. Qui vero retento obsequio manumissi sunt,
pro eo, quod adhuc patroni servitute tenentur obno-
xii, nullatenus sunt ad ecclesiasticum ordinem promo-
vendi, ne quando voluerint eorum Domini, fiant ex cle-
ricis servi.

C. VI. PALEA.

[Ex concilio Toletano 1, cap. 12.]

De f servorum ordinatione, qui passim ad gradus
ecclesiasticos promoventur, placuit omnibus cum
sacris canonibus concordari debere: & statutum est, ut
nullus Episcoporum deinceps eos ad sacros ordines pro-
movere presumat, nisi prius a dominis propriis liberta-
tem consecuti fuerint. Et si quilibet servus dominum
suum fugiens, aut b per literas, aut adhibitis testibus
munere conductus, vel corruptus, aut qualibet callidita-
te, vel fraude ad gradus ecclesiasticos pervenerit, de-
cretum est, ut deponatur: & dominus ejus eum reci-
piat. Si vero avus, vel pater ab alia patria in aliam mi-
grans, in eadem provincia filium genuerit, & ipse fi-

a Ext. de oblig. ad ratic. non ordin. cap. magnus. Burchard.
l. 2. c. 36. Ivo p. 6. c. 37. b Ivo par. 6. c. 373. c ad famulus.
d Poly. l. 2. tit. 31. Burch. l. 2. c. 21. Ivo p. 6. c. 126. Pam. lib. 3. cap. 46.
e crimine capitali. § orig. Capi. l. 1. c. 88. f Ext. de serv. non or-
din. c. 2. Burch. l. 2. c. 31. Ivo p. 6. c. 131. Pam. l. 3. c. 163. g indifferens
promovebantur. § captivi. h aut latitanti. § captivi.